

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm x 60 izseratnega stolpča mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratno objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredo in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sódna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Potkova številka mesečno 1 K, četrletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Poslanec in župan SLS. sodno žigosan kot denuncijant in propalica.

Pretečeni petek, 29. oktobra t. l. končala se je pred ljubljanskim deželnim sodiščem, našim čitateljem že znana žužembarska pravda med notarjem *Carljem* in bivšim klerikalnim županom in deželnim poslancom *Vehovcem*. Notar *Carli* je bil, kakor pred prvim sodnikom, oproščen vsake krivde in kazni, ker je vse, kar je *Vehovcu* očital, tudi dokazal.

Da obnovimo našim čitateljem spomin, hočemo na kratko orisati predzgodovino, kako je prišlo do omenjene pravde.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, notar *Carli* ni odšel k vojakom, ker pred vojno ni bil nikdar vojak. Leta 1915. pa je bil kot črnovojnik potrjen ter je odrinil kot tak meseca maja k vojakom. Bil pa je vojaške službe oproščen kot notar, ki je doma neobhodno potreben, kar sta potrdila notarska zbornica in sodišče.

Vehovcu pa to ni bilo všeč, da bi bil notar *Carli* doma, ker je bil jezen na njega, ker ni ta trobil v klerikalni rog.

Zato je tuhtal, kako bi notarja spravil k vojakom, da bi se iznebil svojega političnega nasprotnika in se nad njim maščeval.

Prva ovadba.

Kakor sam pravi, je hodil v Ljubljano posvetovati se k svojim političnim prijateljem, k dr. *Susteršiču* in dr. *Peganu* in zadnji mu je svetoval, da napravi na oblast vlogo: v kateri naj zahteva odpoklic notarja k vojakom, češ da je notar doma nepotreben. Da bi ovadba imela uspeh, pridobil je še štiri župane žužembarskega okraja, da so sopedpisali ovadbo z dne 8. maja 1915, ki se glasi nastopno:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovem.

Čuje se, da prosi g. A. *Carli*, c. kr. notar v Žužemberku, za oproščenje od črnovojniške službe. Če je to res, si usojajo podpisana županstva žužembarskega okraja merodajnim oblastem predložiti svoje mnenje, da je notarijat v Žužemberku sedaj v vojnem času popolnoma nepotreben. Neobhodno potreben že preje ni bil, kar priča dejstvo, da še ne eksistira dolgo časa in da se je tudi po ustanovitvi že substituiral iz Trebnjega ali Novega mesta.

Če pa se je v rednih razmerah lahko prebilo brez notarja v Žužemberku, koliko bolj sedaj, ko skoraj ni ne porok, ne kupčije, ne civilnih pravd. K notarju hodijo sedaj večinoma le ljudje tožbarske narave vlagati tožbe radi žaljenja časti, ki pa jim ne gre za čast, ampak le za oškodovanje nasprotnika; ako bi notarja ne bilo, bi večji del teh tožb odpadlo, vse drugo pa bi občinski posredovalni uradi poravnali in tako bi se ljudstvu prihranilo mnogo nepotrebnih stroškov ter sovraštva. V tem oziru torej notarijat sedaj ni samo nepotreben, ampak naravnost škodljiv.

To je tudi splošno ljudsko mnenje v tukajšnjem okraju. Zato bi pa eventualno oproščenje g. notarja od črnovojniške dolžnosti gotovo vzbudilo med ljudstvom začudenje in nevoljo, ker vidi kako morajo to patriotično dolžnost vršiti brez izjeme drugi, ki so v sto in sto slučajih brez primere bolj potrebni doma kot g. notar.

Svesti si svoje dolžnosti skrbeti za to, da se nihče neupravičeno ne odtegne patriotični dolžnosti v tako resnem času za našo ljubo Avstrijo in v skrbi za gmotni in moralni dobrobit našega ljudstva, si usojajo torej podpisana županstva c. kr. okr. glavarstvo vljudno prositi, da na merodajnem mestu posreduje, da se prošnji g. notarja ne ugodí, ker ni dan slučaj § 15. zak. z dne 25. 6. 1907., št. 150, kajti, kakor je dokazano, g. notar sedaj v Žužemberku sploh ni potreben v svojem poklicu, toliko manj je neizogibno potreben.

Županstvo občine Žužemberk, dne 8. maja 1915. — Župan *Vehovec* l. r.

Županstvo Ajdovec, dne 8. maja 1915. — Župan *Gnidovec* l. r.

Županstvo Dvor, dne 8. maja 1915. — Župan *Primc* l. r.

Županstvo Zagradec, dne 9. maja 1915. — Župan *Košak* l. r.

Gemeindeamt Longenton, am 9. Mai 1915. — *Morscher* m. p., Gemeindevorsteher.

Da prikrije, da je ovadba vložena iz političnih ali osebnih nizkih motivov in da bi ja imela gotov uspeh, poslužil se je laži, da je notarjat v Žužemberku nele nepotreben, ampak škodljiv, da vlaga notar tožbe le zaradi tega, da bi oškodoval na-

sprotno stranko, kakor tudi, da je splošno ljudsko mnenje, da bi notarjeva oprostitev vzbudila začudenje in nevoljo med ljudstvom, da ne vrši patriotične dolžnosti kot drugi, ki da so doma bolj potrebni.

Notar *Carli*, ki je maja 1915. odrinil k vojakom, se je vrnil začetkom junija domov, oproščen vojaške službe. *Vehovec*, videč ga doma in misleč, da prva odredba ni imela uspeha, je brž tekel v Ljubljano k dr. *Peganu* posvetovati se, kaj je storiti, da notar ne bi ušel vojaški službi.

Druga ovadba.

Dr. *Pegan* mu je svetoval, da naj vloží še eno ovadbo, in sicer na zanesljivejše mesto, na kranjski deželni odbor, kateremu je takrat načeloval dr. *Susteršič*, dr. *Pegan* pa je bil deželni odbornik ter mu zagotovil, da bo to imelo uspeh. Obenem mu je sam sestavil in narekoval sledečo ovadbo:

Velesl. deželni odbor kranjski v Ljubljani.

Županstva okraja Žužemberk izvedela so, da prosi tukajšnji notar g. A. *Carli* za oprostitev od črnovojniške službe. Napravili smo vsi župani tukajšnjega okraja takoj vlogo, da se tej prošnji ne ugodí, utemeljujoč protest z važnimi razlogi, kakor n. pr.

1.) da je ta notarijat še v mirnem času tu nepotreben še manj pa sedaj v vojnem času;

2.) iz patriotizma, da se nobeden ne odtegne neupravičeno črnovojniški dolžnosti itd. itd.

Vzlic temu protestu je g. notar sedaj doma, akoravno je bil že vpoklican, in govori se, da je oproščen črnovojniške službe kot „unentbehrlich“. To pa ni res.

Vsak posestnik in vsak kmetski fant je doma stokrat bolj potreben kakor g. notar v Žužemberku.

Veselslavni deželni odbor se uljudno naprosi, potrebno pri stotniku g. *Napoleonu* ukreniti, da se naš notar vpokliče v črnovojniško službo, ker bo drugače na tukajšnje prebivalstvo ta oprostitev zelo slabo vplivala in zamorejo postati zaradi tega slabe posledice.

Županstvo občine Žužemberk, dne 15. 6. 1915.

Župan *Vehovec* s. r.

Denuncijanti so imeli uspeh

Sam dr. *Susteršič* se je na ljubo *Vehovcu* podal v Gradec h komandantu generalu *Mattanovichu* ter pri njem zahteval vpoklic notarja *Carlja* k vojakom. Izjavil mu je, da je to zahteva stranke, ki je edina patriotična, medtem ko pripada notar srbofilski stranki.

Druga ovadba v zvezi s prvo in z izvršeno intervencijo dr. *Susteršiča* je pokazala uspeh. Notar *Carli* je moral v jeseni k vojakom v kljub vsem pojasnilom od strani notarske zbornice in v kljub vsem intervencijam. Vsled ovadb je dobil znano oznako p. v. ter je tekom poldrugoletnega službovanja in potikanja po raznih „hungerlagerjih“, kakor v *Lebringu* itd., pretrpel od strani zagrizenih nemških oficirjev vse muke, ki so si jih mogli izmisliti, da mučijo naše ljudi.

Carli žigosa Vehovca.

Po državnem prevratu je pisal notar *Carli* županom *Gnidovcu*, *Košaku* in *Primcu*, ki so sopedpisali prvo ovadbo, pisma, v katerih zahteva, da se pridejo k njemu opravičiti, zakaj so podpisali to ovadbo. V teh pismih je imenoval *Vehovca* moralčno manj vrednega človeka in propalico. *Vehovec* je nato vložil tožbo proti *Carlju*, ta pa je za svoje očitke nastopil dokaz resnice, ki se mu je sijajno posrečil, tako glede očitkov v pismu samem, kakor tudi glede poprejšnjih v obrambnih spisih, glede katerih je *Vehovec* tožbo raztegnil. Pri končni glavni razpravi dne 15. januarja 1920. v Novem mestu je sodnik *Avsec* razglasil oprostilno sodbo.

Našim čitateljem bomo najbolje ustregli, ako jim to sodbo priobčimo malone v celoti. Sodba se glasi:

V imenu Njegovega Veličanstva kralja!

Okrajno sodišče v Novem mestu je razsodilo tako:

ANTON CARLI

se oprosti

obtožbe,

da je dne 17. aprila 1919. pisal *Janezu Primcu* kot županu občine *Dvor*, *Janezu Košaku* kot županu občine *Zagradec* in *Josipu Gnidovcu* kot županu občine *Ajdovec*, vsakemu po eno enako se glaseče zaprto pismo sledeče vsebine:

„Leta 1915. so vsi župani okraja Žužemberk, izvzemši onega v Am-

➡ **Mi hočemo mogočno Jugoslavijo, v kateri bodo vsi državljani enakopravni in enakoveljavni. V naši državi ne sme biti razlike med Slovenci, Srbi in Hrvati. Pravoslaven Jugoslovan imeti mora iste pravice in iste dolžnosti kot katoliški ali pa mohamedanski.**

Namesto Velike Slovenije, Velike Hrvatske in Velike Srbije, ki naj bi bile vse tri ujedinjene in zlite v mogočno Jugoslavijo, zahtevajo klerikalci Pritlikavo Slovenijo, ki naj bi bila poleg Male Hrvatske na milost in nemilost izročena Protičevi Veliki Srbiji.

brusu, napravili več vlog na razne oblasti, da naj se podpisani pokliče v vojaško službovanje. Dotične vloge so danes v mojih rokah. Podpisani ste tudi Vi. Take vloge so delali v stari Avstriji samo moralčno zavrženi ljudje, ki zaslužijo, da se jih za to v Jugoslaviji izroči pravici. Človek, ki je ohranil tudi vsaj trohico poštenja, bi takega čina ne bil sposoben. Da je to učinil bivši žužemberški župan, temu se z ozirom na njegovo moralčno manjvrednost nič ne čudim, ampak, da ste tudi Vi dali svoj podpis pod tisto sramotno vlogo, ki je dokument ovaduštva, se vendar le čudim.

Če se ne bi oglasili, in sicer v dneh 1., 2. ali 3. maja letos v moji pisarni v Žužemberku, da mi obrzložite Vaš sramoten čin, bom smatral, da spadate v en koš s propalico Vehovcem in bom seveda ukrenil zoper vse skupaj potrebne korake. Poskrbel bom, da pridete Vi vsi skupaj na sramotilni oder pred vso slovensko javnost in da boste noter do groba čutili posledice Vašega sramotnega čina. Seveda ne bo ostala tudi tožba za precejšnjo odškodnino. Tudi bom na merodajna mesta vprašal, če sploh spadate še na župansko mesto, ter vztrajno delal na to, da se Vas odpravi iz Vašega mesta kot avstrijskega denuncijanta.

V Žužemberku, dne 17. aprila 1919.

Anton Carli m. p.

Razlogi.

Obtoženec priznava, da je pisal navedena pisma, ki so jih prejela najmanj tri od zasebnega obtožitelja različne osebe. V teh pismih očita obtoženec zasebnemu obtožitelju *moralčno zavrženost, manjvrednost, propalost* in posebe še *denuncijantstvo*.

Ker je obtoženec s temi svojimi trditvami napadel značaj zasebnega obtožitelja, je smatrati te trditve za

sramotenje z dolženjem zaničljivih lastnosti in misli in je v tem obtoženčevem ravnanju podan objektivni čin prestopka žaljenja časti po § 491., I. odstavek kaz. zak., izključivši stavek „ali javnemu zaničevanju izročiti“.

Po § 491., II. odstavek kaz. zak., je sramotilec kazni prost, ako ta dokaže taka nečastna dejanja zasebnega obtožitelja, s katerimi more utrditi izusteno sramotenje.

Nečastna dejanja še veliko težja.

Sramotenje, ki ga je napisal obtoženec, je težko, zelo težko, toda dokazana nečastna dejanja, ki jih je učinil zasebni obtožitelj, pa so še veliko težja, tako da, ako denemo očitke v eno, dokazana nečastna dejanja pa v drugo skodelico ne preveč občutljive tehtnice, bo druga skodelica veliko nižje stala, kakor pa prva. Obtoženec je nagromadil, navedel in dokazal toliko nečastnih dejanj zasebnega obtožitelja, da moramo reči, da se mu je dokaz resnice posrečil v tako sijajni meri, kakor morda še nobenemu obtoženec.

Videli bomo, da je zasebni obtožitelj poln zavisti, maščevalnosti, škodoželjnosti, preganjanja, sebičnosti, samopašnosti, uvaduštva in še drugih slabih lastnosti, ki jim ne moremo najti označbe. Gorje mu bilo, komur je bila sreča tolikanj nemila, da je padel pri zasebnem obtožitelju v nemilost! Uporabil je najnižkotnejša sredstva, zlorabil je celo svojo poslansko in župansko in komisijonarsko oblast in dostojanstvo, samo, da se je mogel nad svojim bodisi osebnim ali političnim nasprotnikom maščevati in mu škodovati, nasprotna pa je z nedopustnimi sredstvi svojim prijateljem in sorodnikom pomagal, kjer je le mogel.

Med mnogobrojnimi slučaji jih bomo navedli le nekoliko.

(Dalje prihodnjič.)

Klerikalci netijo plemenski boj in razbijajo Jugoslavijo. Ker delajo isto, kar so delali Nemci in Madžari, se ne ve, če niso še danes podkupljeni, da opravljajo izdajalsko službo. Sušteršič je njihov agent.

Volitve in obrtniki.

Gospodarska sestava Slovenstva nam kaže, da je zelo močan del naroda posvetil svoje moči obrtu. Tudi na deželi tvori obrt velik del zaslužka kmetskega prebivalstva.

V vsaki občini igrajo obrtniki važno vlogo. Oni so navadno bolj bistri in gibčni kakor drugi. Zato skoro povsod oni vodijo.

Ni torej čuda, da se politične stranke zelo zanimajo za obrtni stran. Večina jih dela tako pred volitvami, kjer jih hoče zbegati s praznimi obljubami. Srbski politik, ki si je ogledal pisavo listov in nastop strank pred volitvami v konstituantu, nam je povedal, da se mu Slovenci zde sicer precej izobražen rod, ampak lahkoveren in naiven. Neverjetno hitro ga novi preroki in često nesolidni elementi zapeljejo.

Tako je tudi z enim delom obrtnikov. Udi eni trpe na vojnih posledicah, sirovin in orodja ne morejo

lahko dobiti, med pomočniki in vajenci ni veselja do dela, ampak boljše-viška upornost, in povrh je prišel v srednji in mali obrti še zlorabno razlagani *osemurni delavnik*. Obrtnik je marsikje izgubil veselje do dela. Stroge predpise o policijskih urah so v pre mnogih slučajih župani in politični uradniki uporabljali le proti naprednim obrtnikom (gostilničarjem).

Tako se je nabralo, kakor povsod, tudi med obrtniki veliko jeze. V kalnem je lažje ribariti: po tem geslu so nastopili razni proroki, ki šuntajo in šuntajo, če pa jih od blizu pogledaš, ne najdeš niti sledu stvarne koristi in dela za obrtni stan. Roko na srce, za obrtnika je resno delala: „Pokrajinska zveza obrtnih zadrug za Slovenijo“ skupaj z društvi, ki se ravnokar organizirajo v „Zvezo obrtnih zadrug“. Celjski naš *Ivan Rebek* in ljubljanski naš *Engelbert Franchetti* in njihovi ožji tovariši so brudili pete po vseh uradih in dosegli

mного. Poleg tega so se začeli s pomočjo gospodov pri Trgovski in obrtni zbornici obrtniki združevati v sirovinske zadruge in grade svojo kreditno organizacijo. Za volitve v Trgovsko zbornico iz Štajerske je JDS. predložila naredbo, a Ninčičevi prijatelji so jo zadrževali od februarja 1920!

Pred volitvijo obrtniki razen pri JDS. nikjer niso našli razumevanja. Zdaj pa si pogledjmo, kako je danes živo okoli njih.

Silno široko se oglašajo takozvani narodni socijalisti, ki upajo za parlament doseči največ enega ali dva poslance iz vse države. Dozdaj jih nismo še nikjer videli na delu, z enim ali dvema poslancema pa tudi ne bodo nič opravili v Beogradu. Oni so prvi organizirali mesarske pomočnike proti mesarjem, druge nesreče pa ni bilo.

Precej velike obljube daje „Samostojna“. Vsa čast ji, vendar kmečki stanovski program ne more biti program obrtnikov. Za podraženje kmetijskih pridelkov zlasti žita in vina ter masti se obrtniki nič kaj ogreti ne morejo. Oni podpirajo „Samostojno“ le, v kolikor upajo, da bo to škodovalo klerikalizmu. Vendar vedo, da je glavni in resni stari sovražnik klerikalizma JDS.: kar je obrtnikov — stare napredne garde, bodo volili demokratsko.

Socijalisti in komunisti se obrtnikov ogibljejo. Oni so jih z šurnim delavnikovm skoro uničili, v vrstah pomočnikov jim neprestano širijo duha nezadovoljnosti. Pomočniki pa nič ne pomislijo, da bodo sami enkrat samostojni obrtniki in da pljujejo v lastno skledo. Le uničujete obrtnike, potem bo toliko več proletarcev. Obče je zadovoljstvo, da je *dr. Kukovec* na delu za odpravo osemurnika za mali obrt.

Tudi *klerikalcem* ne gre dobro pri obrtnikih. Oči jim je odprla *demobilizacijska* komisija, kjer sta gospoda Remec in Ogrin pridno delovala „za obrtnike“. Pri obrtnikih je klerikalcev precej konec.

Obrtniki so bili od nekdaj zrno napredne misli v Sloveniji. Oni so vodili boj z duhovščino, oni so širitelji izobrazbe. Sokolstvo obsega velik del obrtnikov. Vsi, ki se trudijo, ta to premene, se trudijo zaman. Celjski obrtniški program je obenem program JdS. Da pa se ga bo izvršilo, bo skrb obrtnikov-poslancev: v kandidat-skih listah JDS. so na sigurnih mestih preizkušeni zaupniki obrtnikov.

Demokratov se klerikalci zato tako boje, ker vejo, da bo demokratska stranka v novem parlamentu najmočnejša in bo štela čez 150 poslancev.

Vsak glas pride do v. ljave!

Ugleden posestnik nam sporoča, da bi prav rad volil demokrate in posebno dr. Žerjava, a pravi, da je somišljenikov v dotični občini malo, zato da se boji, da gre njegov glas v izgubo.

Ne moremo ponavljati dovolj, da je to stališče napačno: v vsaki občini in na vsakem volišču bo skrinjica za demokratsko stranko. Vsak glas, ki pade v skrinjico, pride stranki v prid, pa tudi če je en sam. Kajti glasove iz vse dežele se potem sešteje.

V vsaki občini treba, da se demokrate zedinijo, da pošljejo stranki ime uglednega moža, ki bo pri volitvi varih (čuvar) skrinjice. Pa

tudi, če bi takega čuvarja ne bilo, bo predsednik volilnega odbora vsakogar moral opozoriti na demokratsko skrinjico (škaflo) in bo somišljenik mogel zadostiti svojemu prepričanju.

Somišljeniki, vsi na noge za volilno delo!

Katera stranka ubija klerikalno pošast z največjim uspehom? Demokratska! Kdor si šteje v čast, da se je kot naprednjak desetletja boril za svobodo ljudstva, bo 28. t. m. volil demokrate!

Dopisi.

Iz Škofjeloke. Pretirana nadutost našega g. kaplana Lipčeta presega že skrajne meje. On se je pokazal v celi črni barvi sovražen ubogim vojnim invalidom. Invalid Peter ima tu tobakarno; to je njegov edini siromašni zaslužek, vaje je tudi igran na harmoniko ter se je ponudil, deloma je bil naprošen iz usmiljenja sočutja žalostnega položaja, da igra kako nedeljo v dotični gostilni ter da si stem olajša svoje bedno stanje. Ali glejte, tu je kaplan Lipče izkazal krščansko usmiljenost ter mu prepovedal, da ne sme več igrati oslepeli siromak Peter, sicer se mu vzame trafika. Taka so dela krščanskega usmiljenja ko Vam je vedno na jeziku, ali ste razumeli, oholi Lipče.

Staritrq pri Ložu. Minuli petek je imel naš župan spravne obravnave o predloženih tožbah radi razžaljenja časti. Pri tej priliki mu je prišel v roke tudi tožbeni akt proti somišljenici njegove SLS, in mož je očitno v istem hipu izgubil ravnotežje. Ni pomislil, da mora biti on radi stranke tukaj in ne stranka radi njega. Pozabil je, da mu je kot predsedniku občinskega posredovalnega urada predvsem dolžnost vplivati pomirjevalno na stranke in jih ako mogoče, pripraviti k spravi poravnavi. Tudi je pozabil, da nima pravice izrabljati avtoritete predsednika v strankarske namene, kajti brez vsakega povoda je naenkrat zabrenčal nad tožitelja: „Veste kaj boste dosegli z Vašo tožbo? Da boste izgubili službo — zapomnite si — kdor vtika roko v sršenovo gnezdo, se opeče!“ Ne ve se, so li bite te besede možakarja po njegovi lastni iniciativi za pritisk, ali so bile rabljene zgolj iz uslužnosti ali naklonjenosti do dotične lesne trvdke, to je končno tudi vseeno. Resnica je le, da je gospod župan tudi pozabil, da je vsakega poštenega kristjana sveta dolžnost, braniti si svoje poštenje. Kajti, ko mu je dotični tožitelj odgovorjal: „Gospod župan, pred zakoni smo vsi enaki,“ se je tudi nad to zadnjo resnico izražal zelo dvomljivo, tako, da je ostalo navsezadnje edino dobro — da bode v zadevi namesto njega odločal končno nepristranski sodnik. Bližajo se nam državnozbornske volitve. Ojačimo si vrste, da spravimo v naš prvi narodni zbor zares narodne može, ki čutijo za domovino in nas rešijo tega starega biriškega terorja, ki nam razjeda naše telo. Pazimo, da ne dobe nasprotniki naše svobode odločilno moč nad nami, kajti v slavnem Beogradu se jih otepajo, sluteč, da bi znali v našo osvobodeno domovino zanesti isti razkroj, kakor so ga zanesli v rajnko Avstrijo.

Zavijalci. Da večina naših duhovnov ni izbircna v sredstvih za

Slovenci! Pri volitvah, dne 28. t. m. se moramo za vedno otresti jarma farovških ljudi, ki so gnali zlasti kmeta, v strelske jarke, pritiskali za vojna posojila, rekvirirali živino, žito in druge pridelke.

Klerikalci preklinjajo jugoslovanski Beograd, blagoslavljajo pa italijanski Rim. Zakaj?

Novosti.

dosego njih smotra, da se obdrži ljudstvo v njih sužnji zavisnosti, je dovolj znano. Posebno pred volitvami jim dobro služi vsako sredstvo in zavijanje. V nekem kraju na Gorenskem je imel srborit kaplan v cerkvi propoved ter vpletel med govor kot agitačno sredstvo tudi takozvani „kancelparagraf“ — prepoved o zlorabi cerkve v politične namene. In kaplan vpraša: Ali veste, kaj je to „kancelparagraf“? To je postava, po kateri bi moral poslušati naše pridige žandarm ali pa policaj, da bi duhovnik ne zinil kaj takega, kar nasprotnikom cerkve ne bi bilo prav. To se pravi, da bi bilo nam popolnoma zabranjeno oznanjevati božjo besedo. Da tako razlaganje pri nevednem ljudstvu ne ostane brez nasledkov, je umljivo. Enako umljivo je pa tudi, da je ljudstvo, kjer je le malo prosvetljeno, četudi je še klerikalno, za to, da se cerkev ne zlorablja v politične namene, temveč da služi samo svojemu pravemu namenu. In to bi hotel tudi takozvani „kancelparagraf“, ne pa prepovedati duhovnikom oznanjevati božjo resnico.

Iz Adlešič. V cerkvi nam je župnik namesto pridige čital „Škofijski list“, v katerem škof tarna, da težko izhaja, da ima čez pol milijona dolga na semenišču, da ne more vzdrževati lemenatarjev, da je pomanjkanje duhovnov in gojencev, da bomo imeli cerkve in šole, duhovnikov pa ne. Župnik se je odločil poslati prihodnji teden dekleta, ki bodo pobirala fižol, rž in drugo žito, in prosil vsakega, da bi kaj daroval, stroške za pošiljatev v Ljubljano pa bo sam poravnal iz svojega. Dalje je župnik rekel, da je poprej Avstrija dajala podpore, sedaj je pa naš škof prošil v Beogradu, pa ni nič dobil. Ne, kakor kaže, duhovnov ne bo, ker kdo se bo 16 let mučil, potem pa živel v slabih razmerah? Ljudje ne spoštujejo več duhovnov, zaničujejo jih, slabe časopise čitajo. Potem se je župnik spravil nad „Jutro“ in „Domovino“ in priporočal klerikalne kandidate, ker ako ne bodo izvoljeni v državni zbor „katoliški možje“, bomo ob vero, ob duhovnike, razporoko bomo imeli in brez krstov in drugih svetih zakramentov bomo, ker ne bo duhovniškega naraščanja, od Beograda pa ni pomoči. — Tako so duhovniki na delu, na tak način lovijo volilce! Bi bil pač zelo potreben „kancelparagraf“, da bi duhovniki v cerkvi razlagali samo božjo resnico in pustili pri miru politiko, ki ne spada v cerkev!

V nevarnosti ni vera, pač pa beral

Politični pregled.

Minister za konstituanto je izdelal **načrt ustave** za našo državo in sicer na podlagi osnovnih načel, ki jih je svoječasno postavil ministrski svet. Po tem načrtu bo Jugoslavija edinstvena država z eno zakonodajo, bo monarhija z dinastijo Karadjordjevičev na čelu, razdeljena bo pa država na pokrajine, okraje in občine, ki bodo imele svojo samoupravo. Po en izvod tega ustavnega načrta dobi vsak minister, ki bo moral predložiti pismeno svoje mnenje o njem. Na omenjeni podlagi bo zgrajena skoraj gotovo tudi končna

ustava, ki jo sprejme ustavotvorna skupščina, nikakor pa ne bo država razdeljena na več manjših držav, ki bi bile medsebojno samo rahlo zvezane, kakor bi to želeli naši klerikalci in drugi sovražniki Jugoslavije.

Čim bolj se približuje dan volitev, tem živahnejša postaja tudi

volilna borba

in sicer v vseh delih države. V glavnem si stojita nasproti dve struji: močnejša struja, v kateri je tudi naša demokratska stranka, hoče močno jedinstveno državo z eno samo zakonodajo, medtem ko slabejša struja hoče državo razdeliti na več manjših delov. Ker smo Jugoslavlani vendar politično zrel narod, ni nobenega dvoma, da bo zmagala prva struja na veliko žalost vseh naših sovražnikov, ki bi vsi radi videli, da bi zmagala druga struja, ker v tem slučaju bi bilo Jugoslovanstvo tako oslajeno, da bi postalo igrača v rokah naših zunanjih sovražnikov.

Medtem, ko se vrši v državi ta notranji politični boj, so odprta še vedno mnoga naša

mejna vprašanja,

posebno vprašanje naše severne in zapadne meje. Pogajanja radi naše zapadne meje se baje začnejo 7. t. m., ampak ker so ona že večkrat bila določena in že večkrat tudi odgledana, tudi sedaj ni popolnoma sigurno, ako se bodo 7. t. m. res začela. Ta dvom je opravičen posebno še zato, ker so Italijani silno radovedni na izid naših volitev in si želijo zmage onih, ki bi državo radi razdelili, ker v tem slučaju bi imeli Italijani z nami lahko delo. Ta račun je pa napačen, ker Jugoslavija ostane enotna in proti italijanski požrešnosti bo stala edinstvena Jugoslavija. — Tudi vprašanje naše severne meje je stopilo po koroškem plebiscitu na površje, ker plebiscita, izvršenega pod takimi okolnostmi in s takimi nemškimi sleparijami, mi nikdar ne moremo priznati, koroško vprašanje ostane za nas odprto, dokler se ne reši tako, da bo naš ves oni del Koroške, ki smo ga lansko leto osvobodili in ki je po svojem prebivalstvu slovenski. Ako Avstrija tega ne bo hotela sprevideti, jo bomo pa naučili spoštovati naše pravice, saj sred-

stev za to imamo dovolj. Te dni se je poročalo, da be naša vlada zahtevala koroško ozemlje južno od Drave, zato pa izročila Avstriji čisto nemško Apaško kotlino na desnem bregu Mure, med Cmurekom in Radgono. Proti izročitvi teh nemških krajev Avstriji mi ne bi imeli ničesar, pač pa bi bili proti temu, da bi nam Avstrija odstopila zato samo koroško ozemlje južno od Drave. Mi bi mogli na Koroškem odnehati — v svrhu mirne poravnave — samo v toliko, da bi privolili v to, da ostane v avstrijskih rokah Velikovec z okolično severno od Drave, potem bi pa meja morala iti po Krki od njenega izliva v Dravo in potem po odtoku Vrbskega jezera skozi jezero, kakor je šla dosedanja demarkacijska črta, ker hribovje južno od Celovca je slovensko.

V Bratislavi se ima vršiti v do- glednem času

gospodarska konferenca Srednje Evrope,

na kateri bi sodelovale v glavnem avstro-ogrske nasledstvene države, torej tudi Jugoslavija. Namen konference bi bil zblížati gospodarsko države srednje Evrope in bi poslala na konferenco vsaka po pet zastopnikov, po večini trgovskih in prometnih strokovnjakov. Razpravljalo bi se o naslednjih točkah: uvoz, izvoz, svoboda tarifov, licence, pristojbine, ureditev izvoznih in domačih cen, denarni promet, čeki, železnice, železniški, poštni in brzojavni promet. Konferenca se bo najbrže vršila že v mesecu decembru in v veliko korist vseh prizadetih držav bi bilo, da se uredijo posamezna trgovska in prometna vprašanja med njimi, ker čem bolj čem manj oviran bo promet med posameznimi državami srednje Evrope, tem prej se vse te države gospodarsko zopet dvignejo.

V severno-ameriških združenih državah je bila včeraj

volitev novega predsednika,

ker je dvosedanjemu predsedniku, prijatelju in zagovorniku Jugoslovanov Wilsonu petekel rok, za kate ega je bil izvoljen. Boj se je vršil med pristaši Coxa, demokrata, in republikanca Hardinga; izvoljen je bil Har-

SLS. hoče Slovenijo, ki bi jo upravljali samo klerikalci po geslu: „Mi sami in samo mi!“

Beleške.

b Nespametno šikaniranje Kočevcev. Kočevci so naši državljani in nobeden se ne namerava poslužiti opcijske pravice in se izseliti v Avstrijo. Kočevci morajo na orožne vaje kakor vsi drugi državljani. Ako vprašajo, zakaj bi oni, ki plačujejo isti krvni in denarni davek kakor vsi drugi, ne smeli voliti v naš državni zbor, mora vsak pravičen človek reči: to se ne bi dalo zagovarjati. Zato ni JDS. delala nobenih težav vpisu Kočevcev v volilne liste. Samo klerikalci in narodni socialisti so napovedali boj kočevskim kmetičem, ki jim ne gre v glavo, zakaj v Jugoslaviji ne bi vsi imeli enakih državljanjskih pravic. Kakor čujemo, je intriga klerikalcev in socialistov že odbita.

b Zakaj bomo volili dr. Žerjava? Pod tem zaglavjem se nam piše z dežele: Dr. Žerjav nastopa kot sa-

mostojen kandidat poleg „Samostojne kmetijske stranke“. Na njegovih listih so zastopani obrtniki, kmetje in trgovci iz vseh delov dežele. Med pristaši „Samostojne“ je silno številno, ki bi radi volili dr. Žerjava, ki ga poznajo iz njegovega dela. Plaše se, da s tem kaj glasov razcepijo: resnica pa je, da vsak glas, oddan za dr. Žerjava, pride v dobro kmetiskemu stanu, ki ga bo dr. Žerjav znal boljše zastopati kakor vsi drugi, in bo v škodo klerikalcev, ki se dr. Žerjava boje kakor hudič križa. Mi bomo volili dr. Žerjava, ker proti njemu pridigujejo po vsej deželi. Ta mora že biti iz dobrega lesa, če je politikujočim duhovnom tak boleč trn v peti. Mi ga bomo volili, ker le s tem pokažemo, da klerikalizma *za nobeno ceno* ne maramo in da v tem oziru ne maramo nobenih kompromisov. G. Urek, ki je sam klerikalec, ne bo ugnal klerikalcev, to moremo pričakovati samo od dr. Žerjava.

v Le tako naprej! Stojimo v odločilnem boju pred konstituanto. Slovenska javnost še ni v celoti zavzela stališča napram obstoječim strankam, časopisje pa se je že obpredelilo. Edino-le dnevnik „Jugoslavija“ hoče biti še vedno nadstrankarski in si lasti modrost, da deli lekčije zdaj eni, zdaj drugi stranki. *Zadnji čas pa je ta list zašel v vode, v katerih morejo plavati le strankarji, ki so polni strupenega sovraštva do demokratov in demokratske stranke. Namesto z argumenti in dokazi operira „Jugoslavija“ z najpodlejšim natolčevanjem in obrekovanjem ter izreka podtikanja in sumničenja kar na debelo.*

v **Iz volilne borbe v mariborskem okrožju.** V ponedeljek se je vršil v Zgornji Polskavi shod SLS. Župnik je v nedeljo naznanil s prižnice, da se morajo shoda udeležiti vsi moški in ženske. Res je prišlo na shod okrog 60 oseb, katerim je govoril poslanec Pišek in še neki njegov tovariš. Svojih govorov ni sta mogla govoriti do konca. Prisotni kmetje in delavci so jima namreč stavili različna neprijetna vprašanja o delu voditeljev klerikalne stranke, o agrarni reformi, o dvojni klerikalni politiki doma in v Beogradu, o slabem gospodarstvu pri železnicah in zelo dobrem gospodarstvu pri klerikalnih podjetjih in mnogo drugega. Pišek se je nekaj časa lovil in se poskušal izgovarjati in opravičevati, končno je pa podlegel in izjavil, da itak ne reflektira na izvolitev in da ni hotel več kandidirati, da so ga pa njegovi tovariši prisilili. Sedaj hoče poskusiti, da reši za klerikalno stranko, kar se še da rešiti. Vendar enkrat odkrito priznanje! Shod se je na to končal v občem prepiru, kriku in smeju. Župnik je mnogo pred koncem shoda na tihem odšel v farovž.

v **Volilna sleparstva pričenjajo.** Vzor krščanskega moža je vsekakor župnik dr. Jančič pri Sv. Petru v Savinjski dolini, ki je eden najbolj nestrpnih in zagrizenih klerikalnih politikov. Sedaj je bil naznanjen državnemu pravdnistvu zaradi sledečih sleparij: za časa reklamacijskega postopanja je prišlo k njemu več reklamantov, da jim da prepisane dokumente, kar je ta sicer storil, toda ne da bi pritisnil na dokumente uradno štampiljko. Ker pa je bil dr. Jančič obenem član reklamacijske komisije v občini, je vse te dokumente, ki jih je izstavil sam, kratkomalo zavrnil z utemeljitvijo, češ da niso uradni dokumenti, ker imajo le podpis župnika, ne pa tudi uradne štampiljke. Okrožno sodišče je seveda vse te ukrepe reklamacijske komisije razveljavilo kot protipostavne, župnika dr. Jančiča pa naznanilo državnemu pravdnistvu.

Čitajte, kakšna prepalica in avstrijski denuncijant je Vehovec, voditelj SLS., njen župan in bivši deželni poslanec!

* **Nepravilnosti pri plebiscitu.** Takoj po izvršenem plebiscitu na Koroškem se je podal na plebiscitno ozemlje z večjim številom uradnikov policijski svetnik Kerševan in je tam preiskal vse nepravilnosti in sleparije na našo škodo. Sedaj se je z zbranim gradivom odpeljal gospod Kerševan v Beograd v svrhu poročanja osrednji vladi. Bila je dobra misel preiskati vse sleparije takoj po izvršenem plebiscitu, ko so bile še vse te sleparije vsem v živem spominu in je bila na Koroškem še naša uprava, ker danes bi bila vsaka preiskava že nemogoča.

SLS. je danes taka kot leta 1914. Njeno časopisje piše ravno-tako ostudno in izdajalsko kot leta 1914.

En minister — dr. Korošec — je klerikalcem premalo. Zahtevajo zato še avtonomijo Slovenije, da bi bili tudi poverjeniki ministri, predsednik vlade pa knez Slovenije. Kdo bo to plačal?

* Koroški dijaki-begunci, ki so študirali na velikovski gimnaziji ali na velikovškem učiteljskišču, lahko nadaljujejo svoje študije na moškem učiteljskišču in na gimnaziji v Mariboru. V zadevi stanovanja naj se zglasijo pri gosp. župniku Gabronu na okr. glavarstvu v Mariboru, ki se trudi, da bi preskrbel dijaških stanovanj.

* Nezdrave razmere vladajo na naši severni meji in res bi bil že skrajni čas, da se poseže v te razmere z vso energijo. V Mariboru in okolici Slovenci niso življenja varni, nemške in nemčurske tolpe izvršujejo organizirane napade na slovenske izletnike, kakor bi še vedno živeli v onih časih, ko so take napade državne oblasti ne samo tolerirale, temveč celo podpirale. Na naši severni meji je še vse polno požarnih bramb, sestavljenih iz nemškutarjev in te požarne brambe ne izzivajo samo z nemškim poveljevanjem, temveč tudi na razne druge načine. Naše oblasti pa menda spe. Na naši severni meji rabimo metle.

* Hujskanje proti državi. V širokih masah se je v zadnjem času silno razpaslo hujskanje proti obstoju ujedinjene naše države. To hujskanje podpirajo gotovi destruktivni elementi. Kronika bilježi sedaj več aretacij takih hujskacev in zabavljačev. Zlačilno je, da so največji hujskachi pronsirani zločinci, vlomilci in tatovi.

* „Vzemite si čekovni račun“. Štampiljka s tem besedilom se uporablja na glavni pošti v Ljubljani. Natisnjena je na vse poštne pošiljkatve (pisma, tiskovine itd.). Tajništvo JDS je dobilo že od več strani vprašanje, kaj to pomeni. V pojasnilo opozarjamo, da to dela pošta in da to nima nikakega drugega pomena kakor tega, da pošta skuša dobiti kolikor mogoče naročnikov čekovnega prometa. Dolžnost poštnih uradov po deželi bi bila, da to ljudem pojasne, da ne bodo mislili bogvekaj, ako vidijo na pisemih čez svoj naslov pritisnjeno to štampiljko.

* Pomurje. „Prekmurški Glasnik“ se poteguje opravičeno za ustanovitev okrožnega sodišča v Murski Soboti za celo Pomurje, t. j. za sedanje Prekmurje in za kraje na desnem bregu Mure, ker je Maribor preveč oddaljen. Seveda bi se moralo najpoprej zvezati oba murska bregova z mostovi in potem bi celo Pomurje resnično sestavljalo gospodarsko enoto, za katero bi se lahko ustanovilo tudi skupno okrožno sodišče. Pomurje je ločeno v dva dela samo zato, ker nobenega mostu ni čez Muro in skrajni čas bi že bil, da se temu nedostatku odpomore.

* Ali kaplan razpolaga s trafikami? Pišejo nam iz Škofje Loke: Ob lastnost tukajšnjega kaplana presega že vse meje. Nekaj slep invalid ima tukaj malo trafiko — edini njegov borni zaslužek. Ker igra dobro

na harmoniko, naprosijo ga včasih, da kako nedeljo popoldne igra v bližnji gostilni. A kaplan je oslepelemu vojaku to strogo prepovedal, češ da sicer izgubi trafiko. Ali danes v Jugoslaviji tudi kaplani že razpolagajo s trafikami? — Prosimo finančno delegacijo za pojasnilo!

* Zaplomba velike zaloge vojaškega blaga. Pri slaščičarju Emilu Brandtu v Spodnji Šiški so zaplenili velike zaloge vojaškega blaga. Dva vojaka sta pri Brandtu shranila 20 novih avtoplaščev in dva zaboja raznovrstnega vojaškega blaga, med drugim kompleten telefonski aparat, čevlje, kavo in celo namizno olje.

* Ribarsko društvo v Mariboru ima dne 4. novembra ob 20. uri sestanek v gostilni Halbindel.

* Enotni potni list za evropske države. Zveza narodov je sklenila, da se uvedejo enotni potni listi za vse evropske države v francoskem jeziku. Ti potni listi se uvedejo v roku treh mesecev.

* Natečaj za službo v obmejnih četah. Komanda obmejnih čet je razpisala natečaj za večje število vojakov, ki bi želeli prostovoljno stopiti v službo pri obmejnih četah.

* Zdravniška vest. Zdravnik doktor Lebar se je preselil iz Slovenske Bistrice v Križevce. Slovenjebistriški Sokol je izgubil z njim vrlega starosta, prebivalstvo pa dobrega zdravnika in prijatelja.

* Obrtne vesti iz Maribora. V Mariboru se ustanovi dne 7. t. m. slovensko obrtniško društvo. Shod se vrši ob 9. uri dopoldne v mali dvorani Narodnega doma. — Na mariborski obrtnonadaljevalni šoli se prične pouk dne 18. novembra.

* Vse pride na dan! Policija je aretirala več Vičanov in Glinčanov, ki so za časa prevrata ukradli štiri vole in dve kravi iz hleva Vnovčevalnice za živino in mast na barju.

* Velike tatvine na mariborskem kolodvoru so izsledili. Kradli so železničarji. Pri vodji družbe je hišna preiskava odkrila mnogo zabojev blaga v visoki vrednosti.

* Roparski umor. Iz Poljanske doline nam poročajo: V vasi Bača, občina Trata v Poljanski dolini, se je pretečno nedelje izvršil grozovit roparski umor. Iz hiše „Na Vovšču“, ki stoji na samem, so šli vsi k rani maši, le 70 let stara gospodinja je ostala doma. Ko so se domači vrnili iz cerkve, našli so gospodinja mrtvo — glava ji je bila skoraj popolnoma odrezana. Na tleh e ležal krvav, oster nož. Hiša je bila izropana. Poleg drugih stvari je ropar odnesel tudi 4000 kron in nekaj ameriških dolarjev. Storilcu še niso na sledu.

28. novembra bomo volili demokrate dr. Žerjava, ker se ga klerikalci najbolj boje!

Gospodarstvo.

= Orehi. Letina orehov v Sloveniji je jako dobra. V Sloveniji se ceni letina orehov po zanesljivih podatkih lahko na najmanj 80 do 100 vagonov. Take letine že vileko let ni bilo in se tudi stari ljudje na boljše ne spominjajo. Producersi so od začetka zahtevali od 100 do 180 K za mernik, to je 12 K do 19 do 20 K za kg. Špekulanti so mnogo blaga pokupili in prekupili in gnali ceno navzgor, vendar se ta cena ni mogla držati z ozirom na ponudbe iz Slavonije, Bosne in iz Hrvaške, ker je tam enako preobilo orehov, ki pa so cenejši kakor v Sloveniji. Izvoz orehov iz Slovenije v inozemstvo radi previsokih cen je popolnoma nemogoč, ker se orehi v inozemstvu plačujejo kvečjemu s 26 do 28 K nemške valute, in se morajo postaviti franko mejna postaja ter franko vreče in izvozna carina. Pri sedanjih cenah bi morali v inozemstvu 50 avstr. kron in več plačati za kg, da bi bil izvoz mogoč. Cena orehov se je zato začela rušiti, ker so se producenti in špekulanti začeli bati, da radi previsokih zahtev izgube. Nižje ponudbe že prihajajo, a so za izvoz previsoke, ker še vedno zahtevajo 14 do 16 K za kg. Ako se orehi, kar jih je na Kranjskem in južnem Štajerskem obrodilo, prodajo s povprečno ceno, ki bi za izvoz ugajala, to je 10 do 12 K kg, bi znašal izkupiček za Slovenijo okoli 10 do 12 milijonov kron. Bati se je, da ta vsota pojde drugam, mesto da bi v Sloveniji ostala.

= Izvoz živil, blagovni in tovarni promet v Avstrijo je z dnem 2. novembra začasno ustavljen, dokler mariborska carinarna ne odpravi nakopičenih tovorov.

= Varaždinsko društvo za svinjerejo, ki je bilo ustanovljeno lansko leto, je ustavilo svoje delovanje z 200 milijoni deficita. Udeleženih je veliko ma-

lih ljudi, kateri pa ne utrpe škoda, ker prevzamejo plačila soudeležene banke in denarni zavodi. To je prva večja insolvenca v tej konjunkturi dobi.

= Skrajšan rok ležanja blaga v carinskih skladiščih. Po odredbi finančnega ministra je na podlagi čl. 22 zakona o splošni carinski tarifi rok za ležanje blaga v carinskih skladiščih skrajšan, in sicer: vsake vrste blago more ležati v skladiščih pet dni, a vsake vrste blago izven carinskega skladišča more ležati deset dni. Ta skrajšani rok je stopil v veljavo s 1. novembrom t. l.

= Promet med Jugoslavijo in Trstom. „Bolletino della Camera di Commercio“, ki ga izdaja tržaška trgovska zbornica objavlja podatke o prometu z Jugoslavijo. Po teh podatkih se je izvozilo v Trst 445.485 meterskih stotov blaga, a uvozilo se je iz Trsta 56.964 stotov premoga, 31.095 stotov kemičnih produktov, 28.261 stotov južnega sadja, 21.767 stotov manufakture in 14.587 stotov sladkorja. Pozabiti pa se sme — pravi „Bolletino“ — da je množina v Jugoslavijo eksportiranega blaga mnogo večja in da se ne da kontrolirati, ker se velike množine, zlasti manufakture, dnevno prevažajo z avtomobili v Ljubljano in Zagreb. Reka fungira pri importu s 27.000 stoti, pri eksportu s 40.000 stoti.

= Poljski sladkor. Kakor se poroča iz Varšave, je produkcija sladkorja na Poljskem letos ugodna. Od lanske kampanje je za izvoz na razpolago še kakih 600 vagonov sladkorja.

= Cena češkega sladkorja. Češkoslovaška vlada je za mesec november, v sporazumu s tvornicami določila ceno sladkorja tako, da stane v podrobni prodaji kilogram sladkorja v stočjih po 7.90 češkoslovaških kron, kilogram sladkorja v kockah pa 8.26 češkoslovaških kron.

Ko prečitате „Domovino“, dajte jo naprej, da jo čitajo še drugi! Pridobivajte novih naročnikov!

Razno.

× Ubil očeta in pil njegovo krv. Iz Nola v južni Italiji se poroča, da je neki Carmine Coccia, ki se je vrnil iz ječe, kjer je odsedel več let zaradi umora, vrgel svojega lastnega očeta skozi okno in, ko je videl, da je mrtev, pil njegovo krv. Potem pa je pobegnil.

× Draginja na Poljskem. Na Poljskem je vsled vojnih razmer zavlada velika dragina. Par čevljev stane 750 mark — ljudstvo se je na to navadilo ali pa hodi boso. Obleka stane 10.000 mark, zato se na varšavski postaji opaža žene in otroke, ki komaj skrivajo golotinjo. Živil zelo primanjkuje in siromašni sloji dobesedno umirajo od glada. Črn kruh (400 gramov)

stane 62 mark, a bel kruh, ki je zelo redek, 300 mark. Industrija stagnira, železnice stoje; le na progi Varšava-Pariz se promet še vzdržuje. Opustošena polja so neobdelana in črna zemlja kaže vso žalost in nesrečo, ki pritiska poljski narod.

× Kroglja, ki doseže mesec. Nek profesor univerze v Winchesteru objavlja, da bo pričel v kratkem z javnimi poskusi s kroglo, katera bo s ponavljajočimi se eksplozijami preletela vseh 214.000 kilometrov, ki nas ločijo od meseca.

Pisalni stroji Remington se dobije pri **A. K. Kregar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 21-23.** Zahtevajte ponudbo. 4228

Iz Havre v Ameriko

samo 6 dni.

Izdaja vozni listkov za vse boljše linije.

Tozadevna pojasnila daje edino:

koncesijska potovalna pisarna trdke

Ivan Kraker v Ljubljani

Gospodarska (prej Marije Terezije) cesta 13, Kolizej.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica števil. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuju.

Delniška glavica in rezerva okrog **K 50,000.000**—
Telefon št. 261.

Sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, = valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. = Erzojavni naslov: „Banka“.